

Коментар на лист-відмову від 25 березня 2019 року

1 ЛИСТ-ВІДМОВА

25 березня 2019 року на адресу команди проекту №1300 «AirZOOM» Громадського бюджету - 2020 м. Київ з адреси <gb@kyivcity.gov.ua> надійшов «негативний звіт про можливість реалізації проекту».

До відмови адміністратор надав наступний коментар:

- *«Проект дублює завдання заходу «9.1. Створення, розвиток та супроводження міської системи програмно-апаратних засобів збору та оброблення даних про стан довкілля міста Києва» Комплексної міської цільової програми «Електронна столиця» на 2019-2022 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 18.12.2018 № 461/6512».*

У доданому експертному висновку зазначено таке:

«7. Проект має завершений характер (виконання заходів у майбутньому не вимагатиме прийняття подальших заходів та не потребуватиме додаткового виділення коштів з бюджету міста Києва):

б) ні -- Необхідно забезпечувати постійну технічну підтримку та супровід роботи системи після реалізації проекту.

8. Проект суперечить діючим міським цільовим програмам, або дублює завдання, які передбачені цими програмами і плануються для реалізації на відповідний бюджетний рік:

а) так -- Проект дублює завдання заходу «9.1. Створення, розвиток та супроводження міської системи програмно-апаратних засобів збору та оброблення даних про стан довкілля міста Києва» Комплексної міської цільової програми «Електронна столиця» на 2019-2022 роки, затвердженої рішенням Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 18.12.2018 №461/6512, яким передбачено вдосконалення системи моніторингу довкілля у м. Києві з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та приладів контролю.»

Також у листі запропоновано отримати експертизу проекту на сайті «Громадський бюджет» на сторінці проекту №1300.

До того ж у листі запропоновано відредагувати свій проект впродовж 7 днів, і подати його на повторну експертизу. Для цього висловлена порада зв'язатись із

відповідальним структурним підрозділом, який надав негативний звіт, і спільно знайти шляхи доопрацювання проекту.

З огляду на викладене вважаємо за потрібне висловити незгоду з попередніми висновками та надати пояснення, виходячи з наступного:

2 КОМПЛЕКСНА МІСЬКА ЦІЛЬОВА ПРОГРАМА

У зв'язку з тим, що у відмові йдеться про дотичну Комплексну міську цільову програму, варто розглянути її детальніше.

Дійсно, Комплексною міською цільовою програмою «Електронна столиця» на 2019-2022 роки (далі – Програма), що затверджена рішенням Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 18.12.2018 № 461/6512, визначено захід «9.1. Створення, розвиток та супроводження міської системи програмно-апаратних засобів збору та оброблення даних про стан довкілля міста Києва».

Програмою визначено очікуваний результат заходу 9.1:

- *«Забезпечення реалізації заходу Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року: вдосконалення системи моніторингу довкілля у м. Києві з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та приладів контролю. Створення та супровід системи екологічного моніторингу м. Києва, що включає встановлення програмно-апаратного комплексу, який здійснюватиме контроль за екологічним станом окремих локацій та міста Києва в цілому для попередження та прогнозування надзвичайних ситуацій та своєчасного інформування служб та громадян. Попередження виникнення надзвичайних ситуацій та запобігання екологічним катастрофам»*

Також Програмою визначені орієнтовні обсяги фінансування (вартість) та інші кількісні показники реалізації проекту по роках:

Показники	По роках			
	2019	2020	2021	2022
Показник витрат, тис. грн	20 000	20 000	40 000	50 000
Показник продукту (кількість сенсорного обладнання у комплекті)	133	133	266	442

Показник ефективності, середні витрати на придбання одного комплексу сенсорного обладнання, тис. грн	150.38	150.38	150.38	113.12
Показник якості, питома вага витрат на придбання сенсорного обладнання у поточному році до запланованих, %	100	100	100	100

Інформація про необхідні технічні, якісні, кількісні та інші характеристики проекту міської системи програмно-апаратних засобів збору та оброблення даних про стан довкілля міста Києва міститься у Тендерній документації проектів КП «Інформатика» (надалі - проект КП «Інформатика»). Документація відкрита і з нею можна ознайомитись на сторінці порталу «Київаудит» <http://bit.ly/2FqIkIG>.

3 ПОРІВНЯННЯ ПРОЕКТІВ AIRZOOM І КП «ІНФОРМАТИКА»

У технічних вимогах тендерної документації проекту КП «Інформатика» (додаток 3) зазначено, що система повинна відповідати стандартам ЄС, а саме Директиві 2008/50/ЄС «Щодо якості атмосферного повітря та чистішого повітря для Європи».

Там же в технічних вимогах визначено, що «прилади що використовуються в референтних постах повинні по параметрам методів вимірювань, чутливості та точності вимірювань відповідати стандартам зазначеним в Додатках 1, 2, 6-9 та 11 директиви». Отже проектом КП «Інформатика» закладена **референтна система моніторингу якості повітря (fixed measurements based on reference methods)**.

Натомість запропонована проектам AirZOOM система базується на **індикативних методах**, водночас відповідаючи вимогам до таких систем згідно тієї ж Директиви 2008/50/ЄС.

Вимоги і можливість одночасного застосування обох типів систем визначені Директивою 2008/50/ЄС наступним чином, зокрема у п. 14 Преамбули Директиви: *«Фіксовані вимірювання обов'язкові у зонах і агломераціях, де перевищені довгострокові показники або поріг оцінки для озону та інших забруднювачів. Інформацію з фіксованих вимірювань можна доповнити методами моделювання та / або індикативними вимірюваннями, щоб дати можливість точніше інтерпретувати точкові дані у аспекті географічного розподілу концентрацій. Використання додаткових методів оцінки також має дозволити зменшити необхідну мінімальну кількість фіксованих точок відбору проб.»*

Отже Директива приписує розташовувати референтні датчики **у зонах з підвищеною концентрацією забруднювачів** (промислові райони, транспортні вузли тощо). А індикативні датчики переважно розташовувати у зонах, де доцільно оцінювати вплив забруднення на людину. Саме тому проектом AirZOOM

запропоновано розташування датчиків у місцях тривалого перебування найбільш вразливої групи населення – дітей у школах.

Власне проектом AirZOOM включено 10 шкіл-партнерів, які погодились брати участь у проекті. Список цих шкіл відображений у проектній пропозиції.

Таким чином, два проекти за своїм призначенням і розташуванням датчиків не дублюють, а навіть більше, доповнюють один одного у відповідності до приписів Директиви 2008/50/ЄС.

Додатково це підтверджується вимогою, викладеною у Розділі 5 Додатку 3 Тендерної документації проекту КП «Інформатика», де допускається доповнення даних з референтних постів даними отриманими завдяки моделюванню та/або використанню мережі індикативних вимірювань з посиланням на вимоги Розділу 7 директиви Європарламенту 2008/50/ЄС.

Також проект AirZOOM несе додаткову місію – освітню. Проект включає проведення освітніх заходів в школах на кшталт «години практичної екології» силами викладачів кафедри екології Національного авіаційного університету, запуск дитячих екологічних проектів через Малу Академію Наук України тощо.

Окрім того технічна, технологічна і організаційна готовність пропозиції AirZOOM - 100%. Датчики, що будуть поставлені в результаті проведення тендеру, сертифіковані за Європейськими стандартами і проходять регулярну калібровку. Вартість одного датчика абсолютна прийнятна - ціна мобільки середнього класу. Споживання енергії одним датчиком співставне зі споживанням енергії мобільним телефоном. Час установки одного датчика – в межах однієї-двох годин. Доставка інформації до споживача передбачається постійною і за всіма уявними на сьогодні шляхами. Зберігання інформації - у хмарі. Передбачається, що система почне функціонувати вже за декілька місяців з моменту старту за умов належного фінансування, тобто, до середини 2020 року можна бути користуватись робочою версією системи.

4 ТЕХНІЧНА ПІДТРИМКА ТА СУПРОВІД РОБОТИ СИСТЕМИ

Постійна технічна підтримка та супровід роботи системи під час і після реалізації проекту буде проводитись силами команди фахівців Національного авіаційного університету на базі проектного офісу, кафедри екології, факультету комп'ютерно-інженерних технологій.

5 ВИСНОВОК

Проект заслуговує на підтримку і позитивну оцінку від Громадського бюджету і профільних підрозділів КМДА з огляду на таке:

1. Проект AirZOOM за своїм призначенням і розташуванням датчиків не дублює, а навіть більше, доповнює і розширює проект КП «Інформатика», при цьому у повній відповідності до приписів Директиви 2008/50/ЄС.
2. За вартісним показником проект AirZOOM складає 0.25% від вартості заходу Комплексної міської цільової програми «9.1. Створення, розвиток та супроводження міської системи програмно-апаратних засобів збору та оброблення даних про стан довкілля міста Києва» і не перешкоджає виконанню цього заходу.
3. Проект AirZOOM буде запущений набагато раніше за проект КП «Інформатика», що дозволить покращити точність та якість прогнозів міської системи програмно-апаратних засобів збору та оброблення даних про стан довкілля міста Києва.
4. Проект AirZOOM несе додаткову освітню місію.

ОЛЕГ БОНДАРЕНКО

Лідер проекту AirZOOM ГБ-2020 №1300,
<https://gb.kyivcity.gov.ua/projects/11/1300>,
докт. біол. наук, керівник проектного офісу НАУ,
член Національної комісії з радіаційного захисту
населення України, <https://protw.github.io/oleghbond/>

26.03.2019